

Emmi Rantaniemi

KUMPPANUUSMAATALOUSJÄSENYYS

KUMPPANUUSMAATALOUSJÄSENYYS

Emmi Rantaniemi
Opinnäytetyö
Syksy 2022
Maaseutuelinkeinojen tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Maaseutuelinkeinojen tutkinto-ohjelma

Tekijä: Emmi Rantaniemi
Opinnäytetyön nimi: Kumppanuusmaatalousjäsenyys
Työn ohjaaja: Jarmo Kastikainen
Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Lokakuu 2022
Sivumäärä: 33 + 1 liitesivu

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ne tekijät, jotka ovat kuluttajan kannalta merkityksellisiä kumppanuusmaataloustoiminnassa. Näiden tekijöiden toteutuessa on todennäköisempää, että jäsen sitoutuu toimintaan pitkäkestoisemmin. Toimeksiantaja voi käyttää esille tulleita tuloksia hyödyksi markkinoinnissaan ja suunnitellessaan toimintaa tuleville vuosille.

Opinnäytetyössä laadittiin kysely Webropol-kyselytyökalulla. Se lähetettiin toimeksiantajan 130 jäsenelle sähköpostikyselynä. Kyselyn vastausten perusteella määritettiin muun muassa vastaajien ikäjakauma, talouden koko sekä ne seikat, joiden vuoksi toimintaan on lähdetty mukaan ja miksi toiminnassa on haluttu jatkaa pidempään.

Työhön on sisällytetty taustatietoa kumppanuusmaataloudesta Suomessa ja muualla maailmassa. Taustoituksen jälkeen kerrotaan lyhyesti kyselytutkimuksesta ja sen toteuttamisesta. Tulokset avataan sekä graafisilla kuvaajilla että sanallisesti.

Työn lopussa on pohdintaosio, jossa analysoidaan kokonaisuutta ja mahdollisia ideoita jatkotoimenpiteisiin. Kyselyn vastaukset motivaatitekijöistä, jotka saavat lähtemään mukaan toimintaan ja jatkamaan siinä, tukivat jo aiemmin havaittuja tuloksia. Puhdas, lähellä tuotettu (luomu)ruoka, paikallisen tuottajan tukeminen ja oma viljelijä eli tieto siitä, kuka ruoan kasvattaa ja miten se on tuotettu, ovat suurimmat syyt sille, miksi kumppanuusmaatalous kiinnostaa ja miksi siihen halutaan sitoutua. Vastaajat arvottivat myös biodynaamisen tuotantotavan korkealle työn toimeksiantajan tilalla.

Asiasanat: kumppanuusmaatalous, kysely, lähiruoka, paikallinen ruoantuotanto, CSA, kestävä maatalous

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Agricultural and Rural Industries

Author: Emmi Rantaniemi
Title of thesis: Membership of Community supported agriculture
Supervisor: Jarmo Kastikainen
Term and year when the thesis was submitted: October 2022
Number of pages: 33 + 1 appendix

The purpose of the thesis was to find out the factors that are relevant for the consumer in community supported agriculture. When these factors materialize, the customer is more likely to commit to the business for a longer period.

The material for the study was obtained through a survey that was sent to the client's customer base (approximately 130 household) via email through an email list. Based on the responses to the survey, the age distribution of the respondents, the size of the household and the factors that led to the activities and why they wanted to continue in the activities for a longer period were determined.

The work includes background information on community supported agriculture in Finland and also elsewhere in the world. After the background, a brief description of the survey and its implementation is given. The results are described both graphically and in writing.

At the end of the thesis, there is a reflection section, which analyzes the big picture and possible ideas for further measures.

Keywords: community supported agriculture, survey, local food production, sustainable agriculture

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	KUMPPANUUSMAATALOUS	8
2.1	Kumppanuusmaatalous Suomessa	10
2.2	Kumppanuusmaatalous muissa maissa	11
2.3	Motivaatiotekijät kumppanuusmaatalousjäsenyydessä	13
2.4	Kuluttajatutkimukset.....	14
3	KYSELY	15
4	TULOKSET	17
4.1	Talouden tiedot	17
4.2	Kumppanuusmaatalousjäsenyys	19
4.3	Sato-osuuden jakelupiste ja kotiinkuljetuksen tarve	22
4.4	Talkootyö.....	24
4.5	Muu ostokäyttäytyminen.....	26
4.6	Lähirookaan liittyvät väittämät, viestintä ja vapaa sana.....	27
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	29
	LÄHTEET.....	31
	LIITE 1	34

1 JOHDANTO

Kiinnostus lähiruokaa kohtaan on jatkuvassa nousussa maailmalla ja yhä enenevässä määrin myös Suomessa. Ilmastonmuutos ja erityisesti edelleen jylläävä koronapandemia ovat herätelleet kuluttajia ruokaomavaraisuuteen. Yhdysvalloissa pandemia on aiheuttanut taloudellisia tappioita paikallisille ja alueellisille elintarvikejärjestelmille arviolta 1,3 miljardin dollarin edestä pelkästään aikavälillä maaliskuu-toukokuu vuonna 2020 (National Sustainable Agriculture Coalition 2020). Moni paikallinen tuottaja Yhdysvalloissa toimittaa satoa kouluille, ravintoloihin sekä myy tuotteitaan tuottajatoreilla. Pandemian vuoksi kaikki suljettiin pitkäksi aikaa, joten sadolle ei löytynyt enää ostajia. On mahdollista, että moni menettää tilansa tämän seurauksena, kun tuloja ei ole eikä karjaa pystytä ruokkimaan. (Matei 2020.)

Kumppanuusmaatalousmalli tuo varmuutta tuloista viljelijöille myös maailmanlaajuisien tai alueellisten kriisien aikana ja takaa tasaisemman tulovirran koko vuodelle. Jäsenkunta maksaa viljelijälle satokauden tuotteista jo etukäteen ja jakaa näin ollen satoriskin viljelijän kanssa yhdessä. Hajautetut, paikalliset ruokaketjut saattavat olla tulevaisuudessa juuri se asia, jonka avulla yhteiskunta selviää maailmanlaajuisista kriiseistä parhaiten. Tarkastelen työssäni kumppanuusmaataloutta kuluttajanäkökulmasta ja pohdin niitä tekijöitä, joilla kuluttajan saa sitoutumaan toimintaan pidemmäksi ajaksi ja mikä on se asia, joka innostaa lähtemään toimintaan mukaan. Kuluttajien mukana olo ja sitoutuminen toimintaan on luonnollisesti edellytys sille, että viljelijä saa sato-osuudet myytyä ja tuotteet toimitettua asiakkaille. Jokakeväinen sato-osuuksien markkinointi ja myyminen vie viljelijältä aikaa ja tuo epävarmuutta tulevan satokauden myyntiin, joten samojen jäsenten pysyminen mukana vuosien, jopa vuosikymmenien, ajan tuo varmuutta ja tasapainoa pitkäaikaiseen viljelyn suunnitteluun ja tilan kehittämiseen.

Toimeksiantajana opinnäytetyössä toimii Rekolan Puutarha Ky Kangasalla Pirkanmaalla. Puutarha on toiminut 1970-luvun lopulta lähtien ja se on Suomen vanhin luomupuutarha. Tilan koko puutarha-ala siirrettiin pysyvään penkkiviljelyyn vuonna 2019 ja samana vuonna puutarhasta muodostettiin virallinen Kumppanuusmaatalouspuutarha. CSA-jäseniä on tällä hetkellä noin 130 taloutta. (Rekolan Puutarha 2022.) Työ on toteutettu kyselytutkimuksen avulla, joka toimitettiin tilan toiminnassa mukana oleville talouksille huhtikuussa 2022.

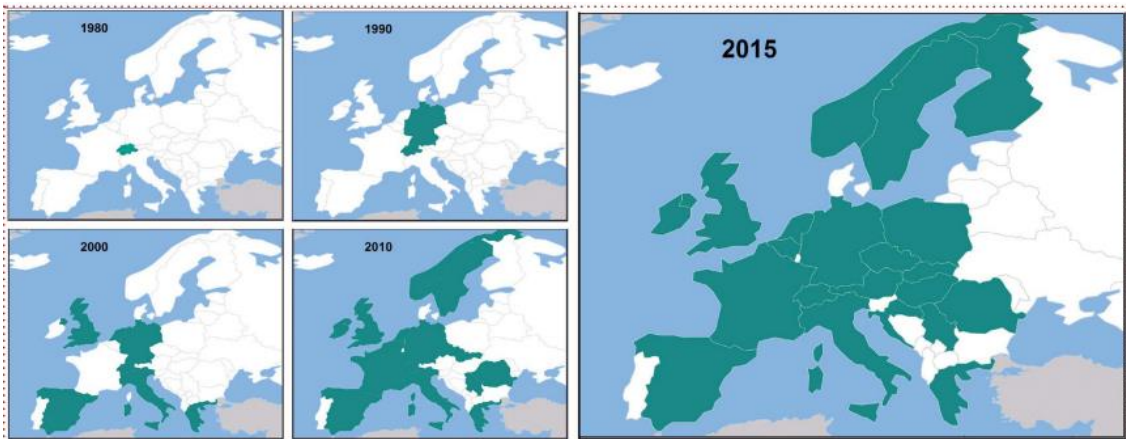
Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää asiakkaan kannalta merkitykselliset seikat kumppanuusmaataloudessa. Mikä saa henkilön kiinnostumaan toiminnasta, lähtemään siihen mukaan ja sitoutumaan jäsenyyteen pidemmällä aikavälillä?

Tällä hetkellä on menossa aiheeseen liittyvä Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin ja Luomuliiton valtakunnallinen Kumakka-hanke (1.10.2019–31.12.2022), jolla pyritään tuottamaan uutta tietoa ja ymmärrystä kumppanuusmaataloudesta, sen kestävydestä ja toteuttamisesta sekä vahvistamaan eri toimijoiden yhteistyötä (Kumakka 2022).

2 KUMPPANUUSMAATALOUS

Kumppanuusmaatalous eli kansainvälisesti tunnetumpi Community Supported Agriculture (CSA) on yhteisöllinen ruoantuottamisen malli. CSA:n juuret juontavat 1960-luvun Eurooppaan ja 1970-luvun Japaniin. 1980-luvulla kehitettiin termi CSA, kun malli sai jalansijaa Yhdysvalloissa. Yhdysvalloissa toimii nykyään yli 10 000 kumppanuusmaataloutta harjoittavaa tilaa. (JuurikasJKL 2021.) Japanissa on käytössä kumppanuusmaatalouden kanssa hyvin samankaltainen malli, jota kutsutaan nimellä teikei. Teikei syntyi Japanissa 1960- ja 1970-luvun taitteessa vastalauseena tuholaismyrkyillä kasvatetuille maataloustuotteille. Ryhmä naisia huolestui ravinnon sisältämistä torjunta-ainejämmistä ja ryhtyi yhteistyöhön paikallisten maanviljelijöiden kanssa tuottaakseen puhtaampaa ruokaa perheilleen. Teikei tarkoittaa kumppanuutta ja yhteistyötä. (Henderson & Van En 2007, 267.)

Eurooppaan CSA saapui 1980-luvulla, jolloin toiminta alkoi pienimuotoisesti Sveitsissä leviten sieltä Saksaan. Euroopassa on tällä hetkellä arviolta yli 450 000 CSA-jäsentä ja lähes 3000 kumppanuusmaataloustoimijaa. (Kuvio 1.) (CSA Europe 2016.)

EU1: Map showing the spread of CSAs throughout Europe 1978-2015.

KUVIO 1. Kumppanuusmaataloustoiminnan kehittyminen Euroopassa 1980–2015

Kumppanuusmaatalouden keskeisiä periaatteita ovat yhteisöllisyys ja vuorovaikutus viljelijän ja kulluttajien välillä, kestävä ja vastuullinen ruoantuotanto, paikallisuuden korostuminen, lähiruoka ja molempien osapuolten taloudellinen sitoutuminen satokauden ajaksi (Satokausikalenteri 2021).

Kumppanuusmaatalous eroaa muista maatalouden toimijoista siinä, että sen painopiste on yhteisön muodostamisessa ja sosiaalisen turvaverkon luomisessa ruoantuottamisen ympärille (Bumbarlova ym. 2016, 234).

Kuluttajien tulee ymmärtää maatalouteen liittyvät riskit ja jakaa sekä voitot että tappiot viljelijän kanssa. Luottamus ja sitoutuminen ovat pitkän ja menestyksekkään kumppanuusmaataloustoiminnan peruseriaatteet. Viljelijä luo luottamuksen ilmapiiriä pitämällä toimintansa avoimena ja kertomalla satokauden etenemisestä säännöllisesti. (ARC 2020.)

Kumppanuusmaataloutta on mahdollista harjoittaa monilla eri tavoilla. Viljelijävetoisessa mallissa kuluttajat maksavat sato-osuuden tuottajalle etukäteen ja saavat ennalta sovitun ajan satokauden mukaisia tuotteita esimerkiksi viikoittain tai kahden viikon välein. Ennakkoon maksettu sato-osuus mahdollistaa viljelijälle työvoiman palkkaamisen sekä tarvittavat investoinnit maatilatoiminnan pyörittämiseen. Kuluttajavetoisessa mallissa ryhmä jäseniä vuokraa tai ostaa maan, palkkaa viljelijän ja huolehtii itse toiminnan pyörittämisestä ja kehittämisestä. Kuluttajavetoista mallia toteuttaa Suomessa esimerkiksi Herttoniemen ruokaosuuskunta. (Omapelto 2022.)

Suurin osa kumppanuusmaataloustuotteista on kasviksia eri muodoissaan. Mahdollisuuksia on kuitenkin muidenkin alojen tuottajilla. Osa tuotteista voi olla esimerkiksi lihaa, juustoa, kananmunia, hunajaa tai mitä tahansa, mille löytyy ostajakunta. (CSA Europe 2016.) Käytän tässä esimerkkinä Råbäckin maatilaa Espoossa, joka on jo useita vuosia toteuttanut CSA-mallia Minun omenapuuni-nimikkeellä. Asiakkaalle myydään osuus, joka sisältää kaksi omenapuuta. Viljelijä sitoutuu hoitamaan omenapuutarhaa parhaan ammattitaitonsa mukaisesti ja kauden lopuksi asiakas voi noutaa vuokraamiensa omenapuiden tuottaman sadon suoraan tilalta. (Råbäckin tila 2022.)

Rekolan tilan jäsenet maksavat sato-osuutensa etukäteen keväällä ennen satokauden alkua ja noutavat oman osuutensa sadosta ennalta sovitusta jakelupisteestä joka toinen viikko heinäkuusta joulukuun alkuun saakka. Jakelupisteitä on tarjolla tilalta noudon lisäksi kahdella paikkakunnalla (Tampere ja Kangasala). Satokasseja on satokauden aikana jaossa 12 ja niiden sisältö koostuu satokauden mukaisista luomuvihanneksista ja -juureksista. Sisältö vaihtelee satokauden mukaan ja muodostetaan aina sesongin mukaisista tuotteista. Puutarhalla ei ole talkoovelvoitetta, mutta talkoisiin osallistuminen on kuitenkin mahdollista silloin, kun niitä järjestetään.

Esittelen tässä esimerkin siitä, kun sato epäonnistuu: Itävaltalainen viljelijä aloitti kumppanuusmaataloustoiminnan vuonna 2015 100 jäsenen kanssa. Toukokuussa voimakas raemyrsky tuhosi isoja osia sadosta. Viljelijä ilmoitti jäsenille takaiskusta kuukausikirjeessä ja liitti mukaan kuvia vahingoituneista pelloista. Jäsenet jatkoivat osuutensa maksamista, jolloin viljelijän oli mahdollista tehdä parhaansa tuottaakseen mahdollisimman hyvän sadon menetyksistä huolimatta. Tämän tyyppisen takaiskun seuraus on todennäköisesti se, että osa jäsenistä ei lähde toimintaan enää mukaan seuraavalla satokaudella. Tästä syystä riskin jakamisen ymmärtäminen on tärkeää asiakkaan kannalta siinä vaiheessa, kun hän on lähdössä mukaan toimintaan. (CSA Europe 2016.)

2.1 Kumppanuusmaatalous Suomessa

Suomeen kumppanuusmaatalouden malli tuli vuonna 2011, kun Herttoniemen ruokaosuuskunta aloitti toimintansa. Vuonna 2019 perustettiin Kumppanuusmaatalous ry (CSA Suomi). Yhdistyksen tavoitteena on kehittää kumppanuusmaataloutta harjoittavien maatalojen yhteistyötä ja tuoda näkyvyyttä toiminnalle. Suomessa on noin 20 kumppanuusmaataloustoimijaa (vuonna 2022) eri puolilla Suomea. (Kumppanuusmaatalous 2022.) Pohjoisimmat kumppanuusmaataloustoimijat löytyvät Pohjois-Pohjanmaalta Kiimingistä (Huttukylän yhteisviljelmä) ja Siikajoelta (Keskikosken tila). Suurin osa toimijoista on eteläisemmässä Suomessa.

Suomalaisista toimijoista suurin osa tuottaa luomukasviksia avomaa- ja kasvihuonetuotantona. Tämän lisäksi toimintaa on rakennettu omenapuiden, hunajan, kananmunien ja jatkojalosteiden ympärille. Tällä hetkellä (2022) markkinoilla on tilaa aiemmin mainittujen lisäksi ainakin lihantuottajille ja leipomotuotteille.

Kumppanuusmaatalous on Suomessa vielä vähäistä eikä sitä tunneta kovin hyvin. Kumppanuusmaatalous on monelle pienelle tai keskiuurelle tilalle mahdollinen vaihtoehto tilan kannattavuuden parantamiseen nykyisessä tilakoossa. Nykytrendi on kasvattaa tilakokoa tuotannon tehokkuuden lisäämiseksi, mutta se ei ole ympäristön kannalta kestävä vaihtoehto.

Tehokkuusajattelun sijaan on tärkeämpää keskittyä turvaamaan pienempiä yksiköitä ja tuotannon monipuolisuutta. Maataloudessa tehokkuusajattelu ei ole kestävä, koska se tekee suurista tuotantoketjuista haavoittuvaisia. Kokonainen sato saatetaan menettää kerralla, jos viljelysalalle iskee

kasvitauti tai muu ennalta-arvaamaton tekijä. Monipuolinen, useita eri kasvilajeja sisältävä tuotanto turvaa ruoantuotantoa, kun kaikki lajit eivät altistu tuhoille samanaikaisesti tai reagoi samalla tavalla sääolosuhteisiin. (WWF 2022.)

2.2 Kumppanuusmaatalous muissa maissa

Niissä maissa, joissa maanviljelys on pääasiallinen elinkeino, kumppanuusmaataloustoiminta ei ole saanut erityisemmin jalansijaa. Esimerkiksi useissa Aasian ja Afrikan maissa maanviljely voi olla ainoa mahdollinen tulonlähde, jolloin väestö on tahtomattaankin yhteydessä maahan. Kumppanuusmaataloustoimintaa on kehittynyt nimenomaan teollistuneisiin kaupunkeihin Euroopassa, Yhdysvalloissa ja Japanissa, joissa väestö on kadottanut yhteytensä maahan ja kaipaa sitä takaisin. (Henderson & Van En 2007, 258.)

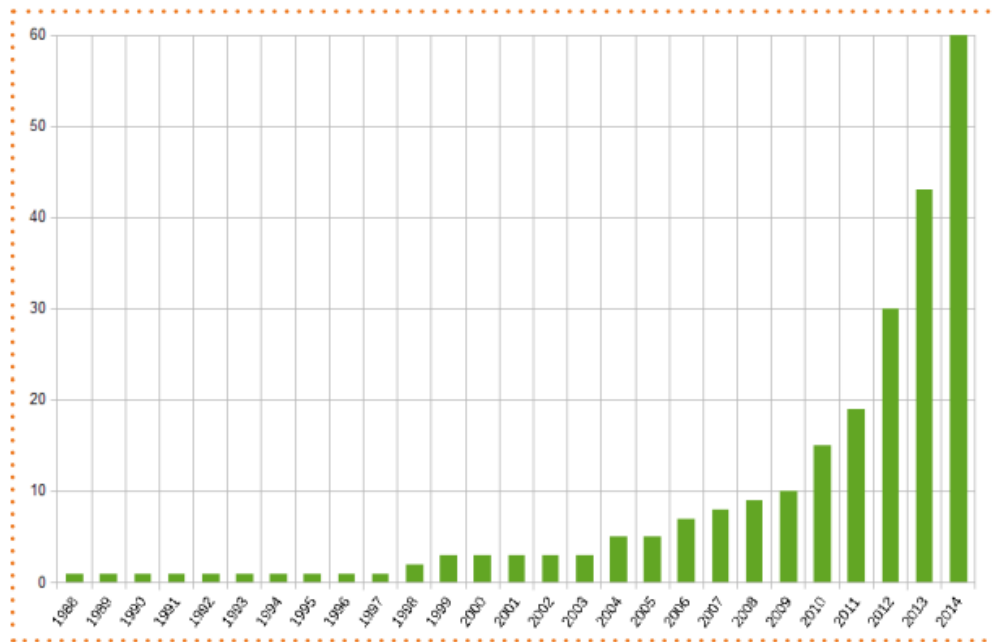
Euroopassa on lähes 3000 kumppanuusmaataloustoimijaa, joihin kuuluu yli 450 000 jäsentä arviolta 22 maassa. Kaikista Euroopan maista ei ole tietoja saatavilla, joten luvut perustuvat niiden maiden tietoihin, jotka on olleet käytettävissä. Uuden CSA-yhteisön perustamiseen on saatavilla hyvin apua ja materiaalia järjestöjen kautta. (European CSA Research Group 2016.)

Norjassa kumppanuusmaataloustoiminta on Suomeen verrattuna jo pidemmällä. Siellä jäsenyyteen sisältyy usein tietty määrä talkootyötä, koska työvoimakustannukset ovat niin suuret. Jäsenet hyötyvät tästä saamalla yhteisöllisiä luontokokemuksia. Norjassa toimii tällä hetkellä (vuonna 2020) 90 kumppanuusmaatilaa, joiden koko vaihtelee 15 jäsenestä 200 jäseneseen. Tilojen määrä on kasvanut voimakkaasti viimeisen viiden vuoden aikana. Samanlaista kasvua saattaa olla odotettavissa Suomeenkin, koska jaamme Norjan kanssa samankaltaisen ruokakulttuurin, ilmaston ja asukastiheyden. Erityisesti pienet ja keskisuuret luomutuottajat ovat lähteneet kumppanuusmaatalouteen mukaan löytääkseen vaihtoehtoisia myyntikanavia tuotteille. Kumppanuusmaataloudessa ei vaadita yksittäisten tuotteiden suuria volyymeja, mikä on vaatimus tukkujen ja markettiketjujen myyntikanaviin pääsemiseksi. Viljelijävetoisessa mallissa viljelijä voi itse määritellä jäsenten osallistumisen tavan ja määrän. (Hillebrandt 2020.)

Hollannissa Veld en Beek -tilalla on otettu käyttöön edistyksellinen jakelutapa, jossa hyödynnetään nykyaikaista teknologiaa. Tilalla on käytössä viisi kylmäkonttia ”pick up points” ja niihin liittyvä sovellus. Osuuskunta muodostuu 2000 jäsenestä. Tila myy ainoastaan omia tuotteitaan ja tuottaa

niitä tuotteita, joille on kysyntää. Tuotteet jaetaan kontteihin kerran viikossa. Tuoremaito on tilattava etukäteen, että sitä osataan tuoda oikea määrä. Ylijäävä maito jatkojalostetaan juustoiksi. Lihatuotteille on pakasteallas. Asiakkailla on oma koodi, jolla konttiin pääsee sisään. Sovellukseen merkitään noudetut tuotteet ja maksetaan ne tuottajan tilille. Asiakkaat ovat sitoutuneita toimintaan, joten ongelmia maksamattomien tuotteiden kanssa ei ole ollut. (Luonnonvarakeskus 2017.)

Saksassa kumppanuusmaataloustoiminta on lähtenyt merkittävään kasvuun 2010-luvulla (kuvio 2).

DE1: Growth in the number of CSAs by year

KUVIO 2. Kumppanuustoimijoiden kasvu Saksassa 1988-2014

Sekä tuottajien että asiakkaiden kiinnostus toimintaa kohtaan on kasvanut. Kumppanuusmaataloustoiminta näkyy myös mediassa, tieteessä ja jopa politiikassa. Ihmiset pyrkivät yhä enemmän kohti pienimuotoisempaa ja alueellisempaa maataloutta. Vähitellen Saksassa, kuten monissa muissakin maissa, yhä useampi maatila lopettaa. Ruoan hinta laskee koko ajan, jolloin toiminta muuttuu kannattamattomaksi ja viljelijöiden määrä vähenee. Kumppanuusmaataloudella halutaan osoittaa, että muitakin vaihtoehtoja on ja että ihmiset ovat valmiita maksamaan eettisesti tuotetusta ruoasta kunnollisen korvauksen viljelijälle. Haasteena on se, että viljelijät tarvitsevat apua tilansa muuttamisessa kumppanuusmaatalouteen sopivaksi. Tähän tarvitaan kaikkien apua, verkostoitumista ja maatilojen välistä yhteistyötä. Useat ihmiset näkevät kumppanuusmaataloustoiminnan välttämättömänä osana siirtymisessä kohti kestävämpää maataloutta. (CSA Europe 2016.)

2.3 Motivaatiotekijät kumppanuusmaatalousjäsenyydessä

Kiinnostus lähiruokaa kohtaan kasvaa jatkuvasti, joten kumppanuusmaataloustoiminnalle on olemassa markkinoita. Soil Associationin tekemän toimintaohjeen (2012, 15-17) mukaan on olemassa kolme syytä sille, miksi henkilö haluaa lähteä mukaan kumppanuusmaataloustoimintaan: tuore, paikallinen luomuruoka, paikallisten tuottajien tukeminen ja tieto siitä, kuka heidän ruokansa kasvattaa ja kuinka ruoka on tuotettu. Vastaavia tuloksia on saatu Tsekin tasavallassa tehdyssä motivaatiotutkimuksessa, joka tehtiin kumppanuusmaatalousjäsenille kyselytutkimuksen muodossa. Kyselyllä selvitettiin yksittäisten tekijöiden merkitystä vastaajille. Tuotteisiin liittyvistä tekijöistä laatu arvoitettiin tärkeimmäksi (74 %). Tunnepuolella tuki paikalliselle tuottajille koettiin tärkeimmäksi (60 %). (Bumbalova ym. 2016, 234.) Samankaltaiset asiat tulivat ilmi myös tässä työssä käytetyn kyselytutkimuksen vastauksissa, jotka ovat luettavissa luvussa 4.2.

Suomessa kumppanuusmaatalouteen lähtemisen syitä on pohtinut Lassilan tilan isäntä Jukka Lassila videotallenteessa (Lassilan tila 2014). Kuluttajien motiivit liittyä toimintaan mukaan vaihtelevat. Toisille yhteisöllisyys on tärkeää, toiset pelkäävät ruokakriisiä, jolloin halutaan taata ruoan saanti kriisitilanteessakin, toiset haluavat oppia ennen kaikkea ruoantuotantotapoja ja kehittyä siinä. Tuottajan ja kuluttajan vahva vuorovaikutus mahdollistaa sen, että tuotetaan sellaista ruokaa, jolle on tarvetta. Tämä vähentää hävikkiä sekä tuotannossa että loppukäyttäjien luona.

Toimintaohjeessa on tuotu esiin, että jäsenet eivät pelkästään osta ruokaa tuottajalta. He ovat osa ruoantuotantoa ja haluavat olla yhteydessä tilaan, jossa ruoka tuotetaan. Yhteyttä on mahdollista ylläpitää säännöllisellä vuorovaikutuksella ja tarjota jäsenille mahdollisuuksia vierailu halutessaan tilalla silloin, kun se on aikataulullisesti järkevää. Muita yhteydenpitotapoja ovat esimerkiksi uutiskirjeet, blogikirjoitukset, jäsenten yhteiset tapahtumat tilalla ja sosiaalisen median päivitykset. Yksi vaihtoehto voi olla myös erillinen palautekysely jäsenille, jossa he voivat esittää omia toiveitaan toiminnan kehittämiseksi. (Soil Association 2012, 15-17.)

Jäsenyydestä kiinnostuneelle ihmiselle tietojen tulee olla helposti saatavilla: mitä tuotteita on tarjolla, paljonko jäsenyys maksaa ja minkä verran tilan toimintaan osallistuminen on mahdollista tai toivottavaa. (Henderson & Van En, 143-145).

Ihmisillä on luonnollisesti myös odotuksia rahojensa vastineeksi. Joidenkin tutkimusten mukaan kumppanuusmaatila menettää 10-40 % jäsenistään satokauden päättyessä. Osalle jäsenistä

raaka-aineiden käytön opettelu on liikaa, kun uusia vihanneksia tulee nopeammin kuin niihin ehtii tottua. Ihmisille tuntuu olevan tärkeää, että heille tarjotaan vanhoja tuttuja makuja ja uusia epätavallisempia makuja sopivassa suhteessa. Aina syy ei ole motivaation puute tai epäsopivat tuotteet. Lopettamisen syynä voi olla esimerkiksi muutto toiselle paikkakunnalle. (Henderson & Van En, 143-145.)

2.4 Kuluttajatutkimukset

Pirkanmaan pientuottajatukku Pietu ja Foodwest toteuttivat kesäkuussa 2020 lähiruokaan liittyvän kuluttajakyselyn. Lähes 90 % vastaajista haluaa tukea paikallisia tuottajia ja yrittäjiä ostamalla yrittäjiltä palveluita ja tuotteita. Paikallisten tuotteiden ostaminen koetaan kuitenkin haasteelliseksi, koska niitä ei löydä helposti kaupasta ja Reko-toiminta on liian aikaan sidottua. Toiveissa olisi saada paikka, josta ostaa useamman tuottajan tuotteita yhdellä kertaa. (Pietu 2020.) Satokassin jakelupisteitä kannattaa järjestää mahdollisuuksien mukaan muutamia lähialueille sellaisiin paikkoihin, joilla on hyvä tavoitettavuus. Osa asiakkaista voi haluta hakea kassin polkupyörällä tai julkisia kulkuvälineitä käyttämällä, joten tämä kannattaa huomioida noutopisteitä suunnitellessa. Osa asiakkaista voi olla kiinnostunut kotiinkuljetuksesta, joten jos samalla alueella on useita talouksia, voi tällainenkin järjestely mahdollisesti toimia. Yksittäisiä tilauksia ei kannata lähteä toimittamaan kustannussyistä.

Kuluttajat vaativat tuotteilleen yhä enemmän läpinäkyvyyttä. Alkuperä ja paikallisuus on ollut trendinä jo pidempään. Paikalliset tuotteet koetaan vastuullisemmiksi, koska niitä ostamalla tuetaan paikallista yhteisöä ja tuotteiden kuljetusmatkat jäävät lyhyemmiksi. (Ruokatrendit 2020.)

Luken 2017 Savonlinnassa järjestämään Kumppanuusmaatalous – saisiko siitä lisäarvoa tuotteilleen? -tapahtumaan osallistuneiden viljelijöiden kokemusten perusteella asiakkaat suuntaavat ostoksille mieluiten markettiin, missä he tekevät muutkin ruokaostokset. Asiakkaat eivät ole kovin kiinnostuneita poikkeamaan esimerkiksi torille, jos se vaatii pienenkin ylimääräisen lenkin tekemistä. Jakelupisteen sijaintia on hyvä miettiä jo kumppanuusmaataloustoimintaa aloittaessa ja sijoittaa se mahdollisuuksien mukaan muiden palveluiden yhteyteen. Rekolan tilan yksi jakelupisteistä sijaitsee esimerkiksi kahvilan yhteydessä, jolloin satokassin hakureissulla on helppo napata mukaan viikon leivät ja kahvipullat.

3 KYSELY

Kyselyä käytetään yhtenä aineistonhankintamenetelmänä. Kyselyyn valitaan tietyt kriteerit, joiden perusteella valitulta ihmisjoukolta kerätään vastauksia samoihin kysymyksiin. Vastauksista saatu tieto analysoidaan ja muokataan sellaiseen muotoon, että sitä pystytään käyttämään tutkimusongelman ratkaisussa apuna. (Koppa 2016.)

Kyselyn etuna on se, että sen avulla on mahdollista kerätä laaja tutkimusaineisto. Menetelmä on tehokas ja se säästää aikaa. Kysely on mahdollista toimittaa tarvittaessa suurellekin joukolle samanaikaisesti, jolloin otanta on suurempi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2014, 195.)

Kyselyn heikkouksina voidaan mainita sen pinnallisuus ja teoreettinen vaatimattomuus. Vastaaajien suhtautumista kyselyyn ei voida varmuudella osoittaa. Epävarmaksi jää, ovatko he suhtautuneet vakavasti tutkimukseen ja ovatko he ymmärtäneet esitetyn kysymyksen niin kuin se on tarkoitettu. Vastaaajien määrä saattaa jäädä lisäksi vähäiseksi. (Hirsjärvi ym. 2014, 195.)

Kyselyssä on mahdollista hyödyntää erilaisia muotoilutapoja. Avoimissa kysymyksissä esitetään ainoastaan kysymys ja vastaukselle annetaan tyhjä tila, johon vastaaja voi kirjoittaa vastauksensa vapaasti. Monivalintakysymyksessä vastausvaihtoehdot on laadittu valmiiksi ja vastaaja voi valita joko yhden tai useamman vaihtoehdon merkitsemällä vaihtoehdon esimerkiksi rastittamalla. Kolmas vaihtoehto on näiden kahden välimalli, asteikkoihin perustuva kysymystyyppi. Tässä kysymystyyppissä esitetään väittämiä, joihin vastaaja merkitsee oman vastauksensa sen mukaan, kuinka voimakkaasti hän on samaa tai eri mieltä esitetystä väittämästä. (Hirsjärvi ym. 2014, 198-200.) Tätä työtä tehdessä on hyödynnetty kaikkia kolmea kysymystyyppiä.

Tässä työssä kysely on toteutettu pääasiassa kvantitatiivisena tutkimuksena eli sillä on kerätty määrällistä dataa, joka sisältää numeromuodossa esitettyä tietoa. Sen lisäksi on hyödynnetty pieneltä osin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta, jota varten on saatu dataa kyselyn vapaa kenttä -vastauksista.

Käytännössä kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimustapa on hankala erottaa tarkasti toisistaan ja ne nähdäänkin tutkimuksessa toisiaan täydentävinä lähestymistapoina (Hirsjärvi ym. 2014, 136).

Kysely toteutettiin Oulun ammattikorkeakoulun tarjoamalla Webropol-työkalulla, jonka avulla kyselyn toteuttaminen tässä laajuudessa oli mahdollista. Kyselystä luotiin verkkolinkki, jonka toimeksiantaja jakoi asiakkailleen sähköpostilistansa kautta. Kysely oli auki seitsemän päivää. Jaettu linkki oli kaikille avoin eikä siihen vaadittu erillisiä tunnuksia. Linkkiä ei kuitenkaan mainostettu muualla kuin toimeksiantajan sähköpostilistalla, koska tarkoitus oli kerätä vastaukset tämän tietyn toimeksiantajan asiakaskuntaan kuuluvilta henkilöiltä.

Vastauksia oli mahdollista seurata kyselyn aukiolon ajan. Linkin sulkeuduttua vastauksista muodostui automaattisesti raportti, jonka pystyi siirtämään Excelliin tarkasteltavaksi. Aineiston perusteella oli mahdollista muokata kuvaajat haluttuun esitysmuotoon.

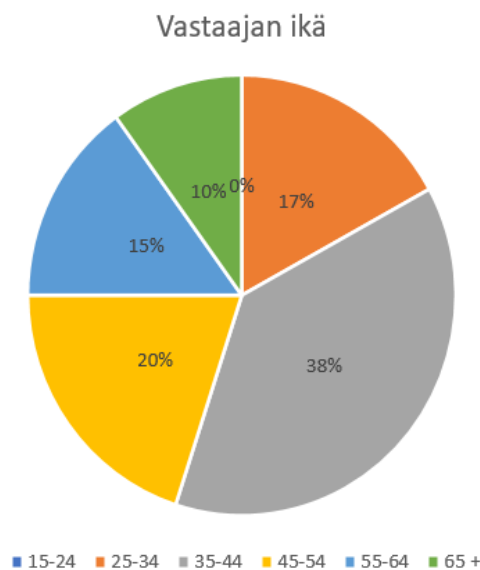
4 TULOKSET

Kysely pidettiin auki seitsemän päivän ajan sen julkaisuajankohdasta. Vastauksia saatiin 60 kpl, joka tarkoittaa noin 40 % kaikista toiminnassa mukana olevista talouksista (yhteensä noin 130 taloutta). Määrää voidaan pitää riittävänä. Vastauksia saatiin kaikista ikäluokista lukuun ottamatta nuorinta ryhmää (15-24-vuotiaat), johon kuuluvilta henkilöiltä ei tullut vastauksia ollenkaan. On mahdollista, että asiakaskuntaan ei kuulu kyseisen ikäryhmän henkilöitä tai sitten heistä kukaan ei vastannut kyselyyn.

Kysymykset olivat pääasiassa yhden vaihtoehdon kysymyksiä, mutta useampaan kysymykseen liitettiin vaihtoehto, johon pystyi tarkentamaan vastaustaan omin sanoin. Tällä pyrittiin saamaan tarkempia vastauksia, jos annetuista vaihtoehdoista ei löytynyt vastaajalle sopivaa kohtaa.

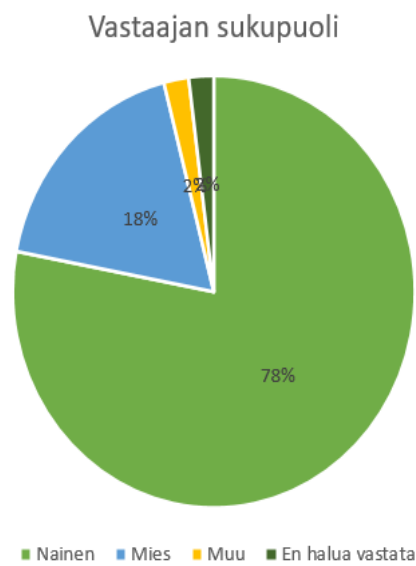
4.1 Talouden tiedot

Kyselyn kysymyksillä 1-4 selvitettiin vastanneiden ikään (kuvio 3), sukupuoleen (kuvio 4), talouden kokoon (kuvio 5) ja tämänhetkiseen elämäntilanteeseen (kuvio 6) liittyviä seikkoja.

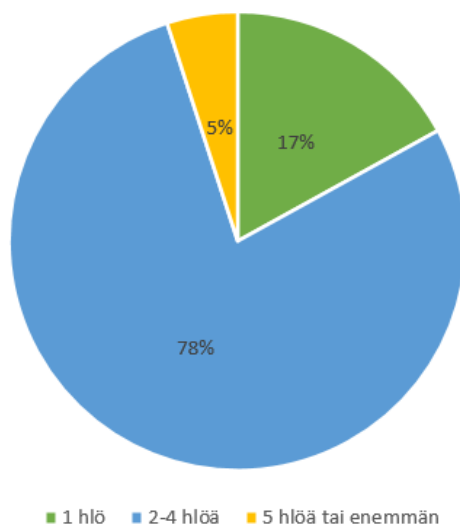
KUVIO 3. Vastaajien ikäjakauma

Valtaosa vastanneista oli naisia (78 %), kuului ikäluokkaan 35-44 vuotta (38 %) ja asui 2-4 hengen taloudessa (78 %). Vastanneiden talouteen kuuluvia jäseniä ei ole tarkemmin eritelty, mutta tuloksista on mahdollista päätellä, että asiakaskunta koostuu suurelta osin lapsiperheistä ja pariskunnista, joissa nainen tai perheen äiti oli aktiivinen osapuoli kumppanuusmaatalouden suhteen. Yksinasuvien määrä oli 17 % vastaajista ja viiden hengen tai tätä suurempien talouksien osuus 5 %. Suurin osa vastanneista (73 %) vastasi olevansa työelämässä, osa opiskeli (8 %), oli työtön (7 %) tai eläkkeellä (12 %).

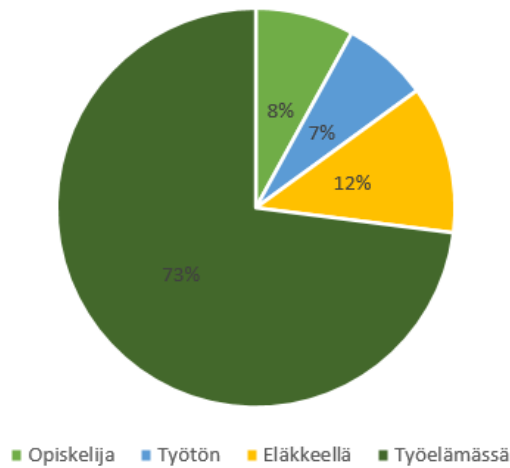
KUVIO 4. Vastaajien sukupuolijakauma

Kuinka monta henkeä talouteesi kuuluu?

KUVIO 5. Talouden koko

Mikä on tämänhetkinen työ- tai opiskelutilanteesi?

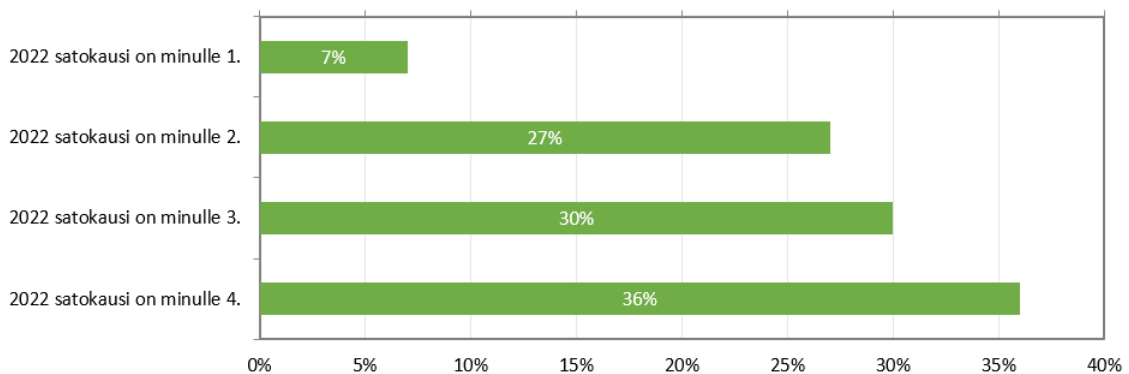

KUVIO 6. Tämänhetkinen työ- tai opiskelutilanne

4.2 Kumppanuusmaatalousjäsenyys

Eräiden kysymysten avulla kartoitettiin sitä, miten vastaaja on saanut ensimmäistä kertaa tiedon kumppanuusmaataloustoiminnasta (kuvio 9) ja mikä sai hänet lähtemään siihen mukaan (kuvio 10). Lisäksi selvitettiin vastaajan sitoutumisen tasoa jäsenyyteen (kuvio 8) ja kauanko hän on ollut jäsenenä (kuvio 7).

Kuinka pitkään olet ollut mukana Rekolan tilan kumppanuusmaataloustoiminnassa?

KUVIO 7. Kumppanuusmaatalousjäsenyyden kesto

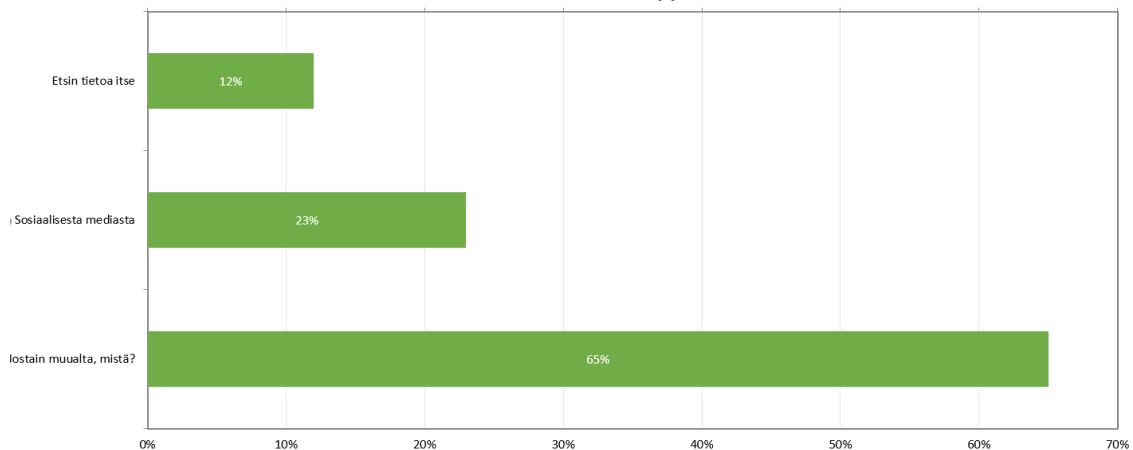
Jos vastasit enemmän, kuin 1 vuotta, mikä on suurin syy sille, että jatkoit toiminnassa mukana 1. vuoden jälkeen?

KUVIO 8. Suurimmat syyt jäsenyyden jatkamiselle

Suurin osa (36 %) vastaajista oli ollut jäsenenä toiminnan alusta saakka eli tuleva satokausi on heille neljäs. Pienin osuus (7 %) vastaajista oli mukana ensimmäistä kertaa. Kysyttäessä syytä jäsenyyden uusimiseen, korostui vastauksissa erityisesti kolme ennalta määriteltyä asiaa: laadukkaat tuotteet, lähellä tuotettu ruoka ja korvaus menee suoraan tuottajalle ilman välikäsiä. Jakelupisteen helpolla tavoitettavuudella ei tuntunut olevan suurimmalle osalle merkitystä. Vapaan kentän vastauksissa korostui biodynaaminen tuotanto, paikallisen ruoantuotannon tukeminen, ekologisuus ja vastuullisuus.

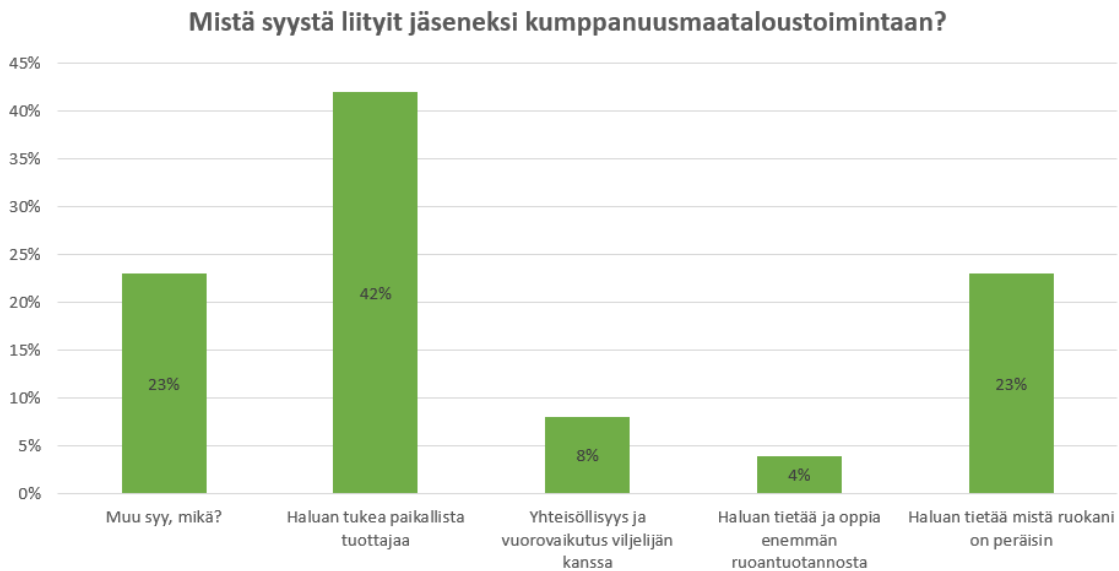
Mistä sait ensimmäisen kerran tietoa kumppanuusmaataloudesta?

KUVIO 9. Kumppanuusmaataloustoimintaa koskevan tiedon lähteet

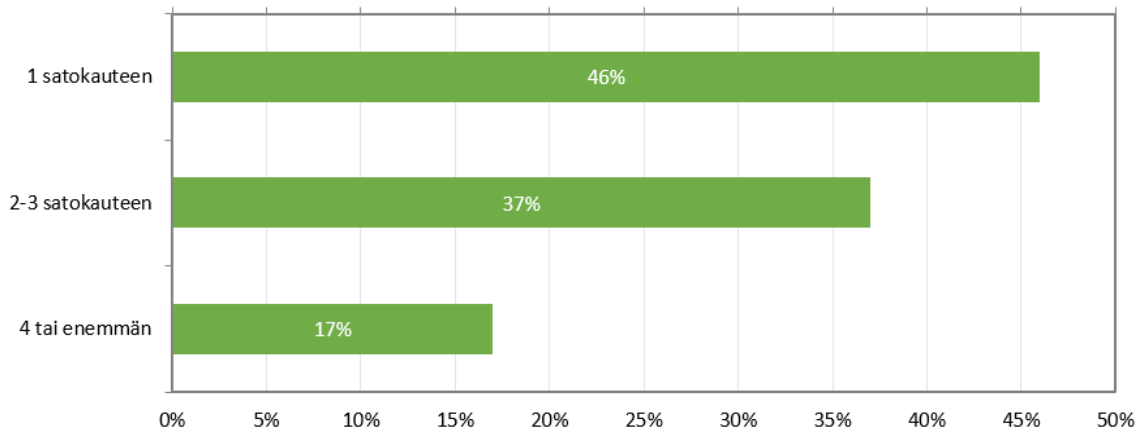
Suurin osa vastaajista (65 %) oli kuullut kumppanuusmaataloudesta suoraan tuottajalta joko torilla tai tuottajan pitämässä esitelmässä jonkun tilaisuuden yhteydessä. Myös ystävät ja tuttavat (14 %) ovat olleet tiedonvälityskanavana joissain tapauksissa.

Kumppanuusmaataloustoimintaan lähtemisen syitä löytyi useampia. Halu tukea paikallista tuottajaa korostui näissäkin vastauksissa. Vastaajia kiinnosti myös ruoan alkuperä, yhteisöllisyys, biodynaaminen ruoka, helppous ja kasvien määrän lisääminen ruokavaliossa. Suurin osa (46 %) vastanneista olisi valmis sitoutumaan yhteen satokauteen kerrallaan. Lähes yhtä suuri (37 %) osuus oli valmiita sitoutumaan 2-3 satokauteen ja 17 % neljään tai useampaan. (Kuvio 11.) 92 % jäsenistä jatkaisi jäsenyyttä, jos kävisi niin, että satokauden maksua jouduttaisiin nostamaan 10 % tuotantokustannusten nousun vuoksi (kuvio 12).

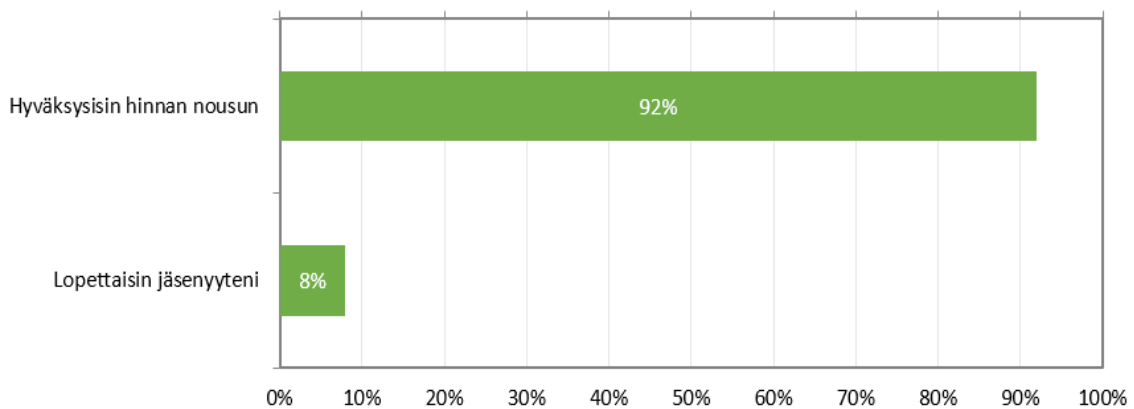
KUVIO 10. Kumppanuusmaataloustoimintaan liittymisen syitä

Kuinka pitkäksi aikaa olisit valmis sitoutumaan kumppanuusmaatalousjäsenyyteen kerrallaan?

KUVIO 11. Satokausien määrä, joiden ajaksi vastaajat ovat halukkaita sitoutumaan kumppanuusmaataloustoimintaan

Jatkaisitko jäsenyyttäsi, jos satokauden maksuun tulisi 10 % hinnan korotus tuotantokustannusten kasvun vuoksi?

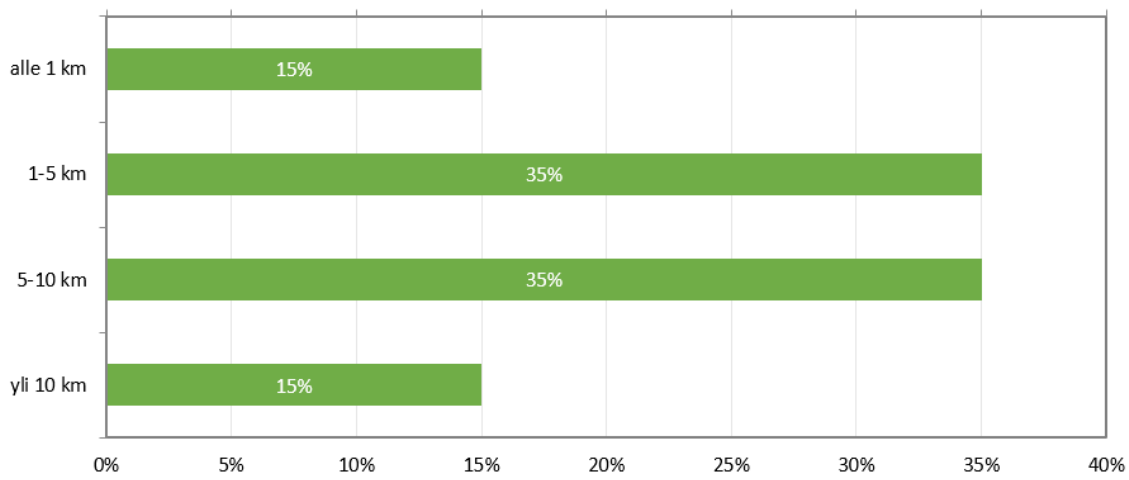

KUVIO 12. Mahdollisen hinnankorotuksen vaikutus jäsenyyteen

4.3 Sato-osuuden jakelupiste ja kotiinkuljetuksen tarve

Kysymyksillä selvitettiin, minkä verran vaikutusta jakelupisteen saavutettavuudella on vastaajille. Vastaajista suurin osa (70 %) sijoittuu alle 10 kilometrin päähän jakelupisteestä. Vastausprosentti jakautui kahteen niin, että 35 % asui 1-5 kilometrin päässä ja 35 % 5-10 kilometrin päässä. Pieni osuus (15 %) asui alle 1 kilometrin päässä ja toinen yhtä pieni osuus (15 %) yli 10 kilometrin päässä. (Kuvio 13.)

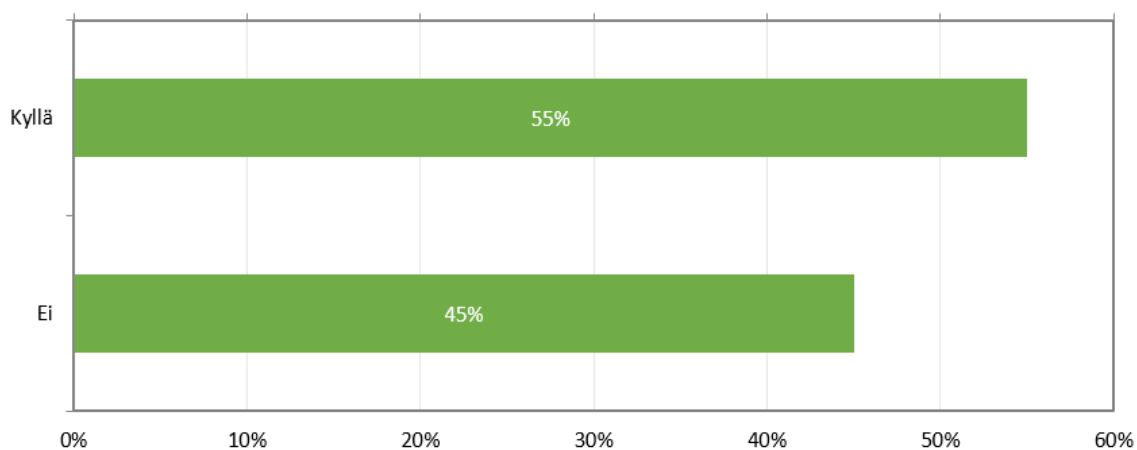
Kuinka kaukana satokassin jakelupiste on kotoasi?

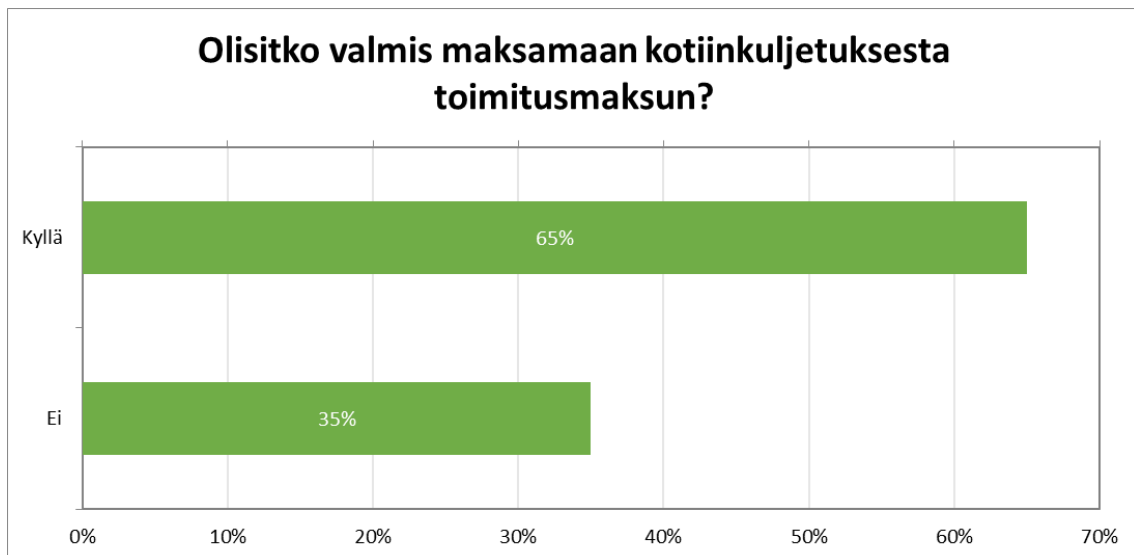
KUVIO 13. Jakelupisteen etäisyys vastaajan kotoa

Kotiinkuljetusmahdollisuutta toivoi hieman yli puolet (55 %) vastaajista. Loput 45 % eivät kokeneet kotiinkuljetusta tarpeelliseksi. (Kuvio 14) 65 % vastaajista oli valmis maksamaan kotiinkuljetuksesta toimitusmaksun (kuvio 15).

Toivoisitko, että satokassille olisi mahdollista valita kotiinkuljetus?

KUVIO 14. Toive valita mahdollinen kotiinkuljetus

KUVIO 15. Valmius maksaa kotiinkuljetuksesta toimitusmaksu

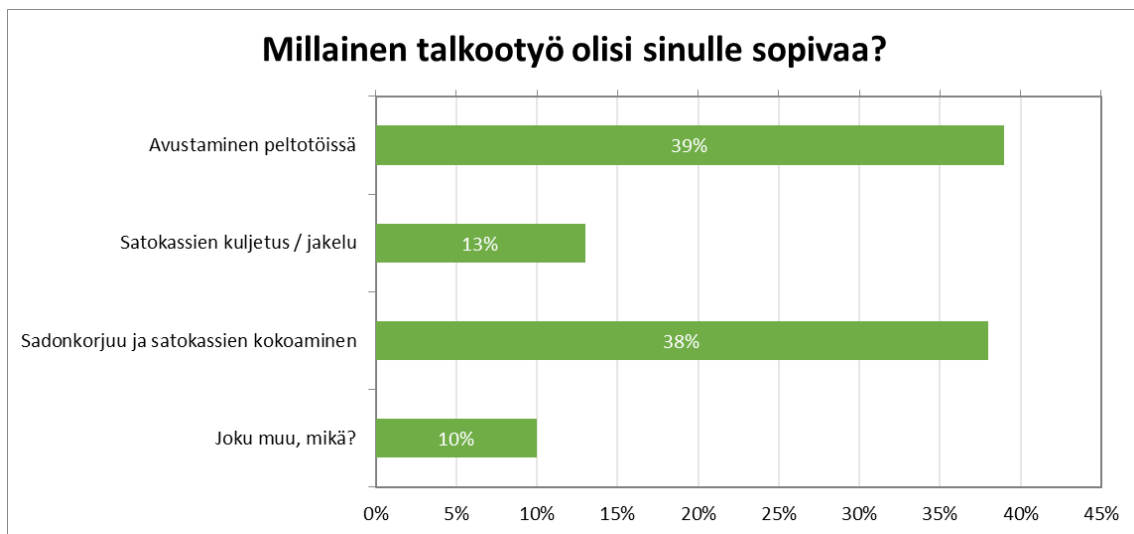
4.4 Talkootyö

Kolmannes vastaajista ei ole kiinnostunut talkootyöstä. Ne, jotka ilmoittivat valmiudestaan talkootöihin, olivat valmiita osallistumaan siihen suurimmaksi osaksi (97 %) 1-5 kertaa satokauden aikana. 3 % ilmoitti valmiudestaan osallistua yli viisi kertaa satokauden aikana. (Kuvio 16.)

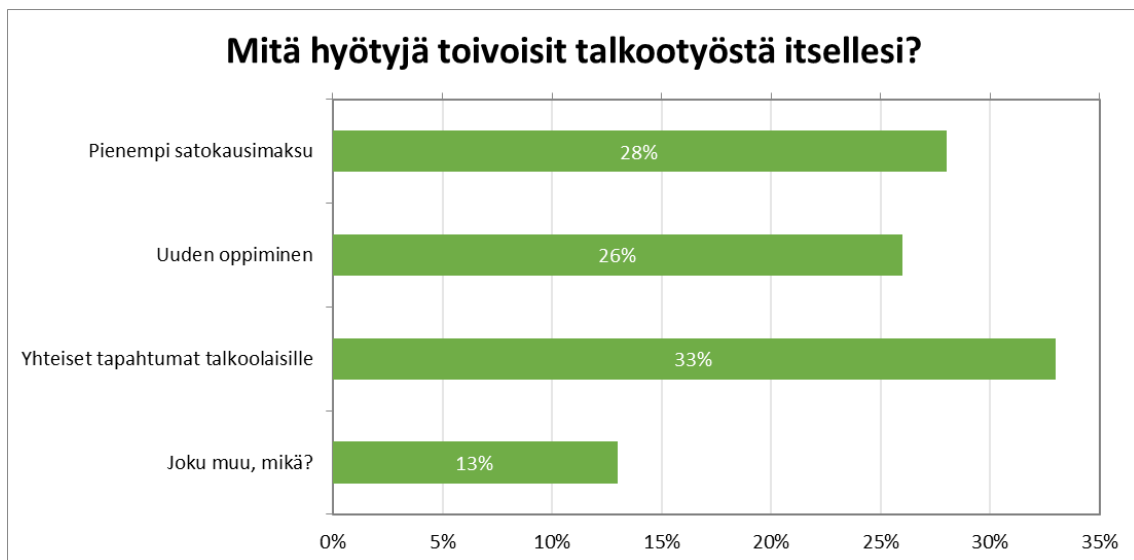
KUVIO 16. Valmius osallistua talkootöihin satokauden aikana

Kysyttäessä minkä tyyppisestä talkootyöstä ollaan kiinnostuneita, korostui vastauksissa avustaminen peltotöissä sekä sadonkorjuu ja satokassien kokoaminen. Jonkin verran kiinnosti myös satokassien jakelu. (Kuvio 17.)

KUVIO 17. Vastaajille sopivat talkootyömuodot

Talkootyön hyödyistä eniten vastauksia sai yhteiset tapahtumat talkoolaisille. Myös pienempi satokausimaksu, uuden oppiminen, ulkona olo, toiminnan sosiaaliset aspektit ja vaihtelu arkeen tulivat ilmi vastauksista. (Kuvio 18.)

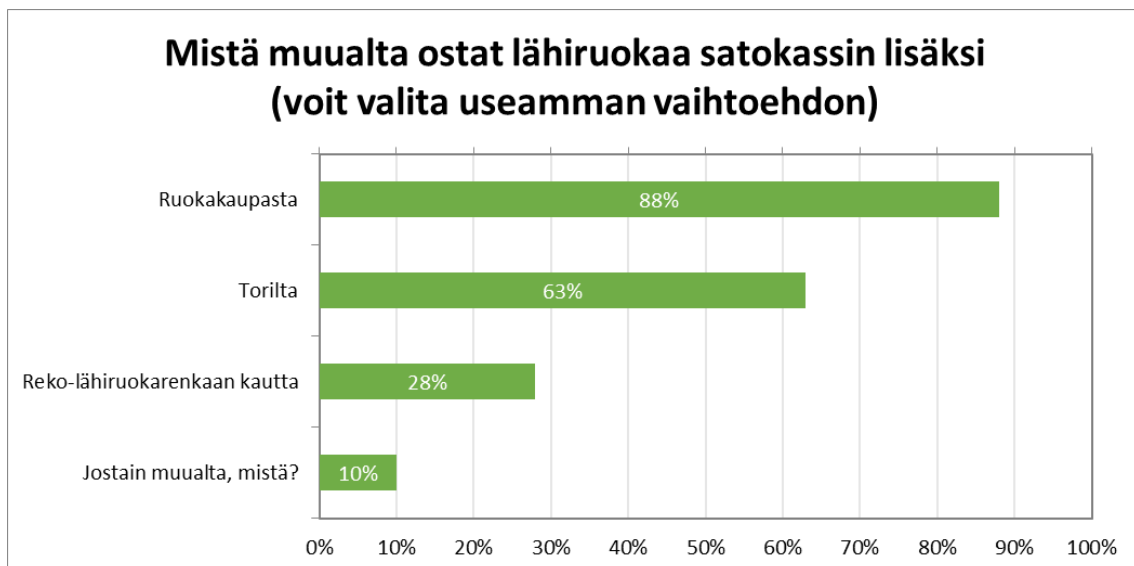
KUVIO 18. Hyödyt, joita talkootyöstä toivotaan

4.5 Muu ostokäyttäytyminen

88 % vastaajista ilmoitti suosivansa lähiruokaa myös ruokakauppaostoksilla (kuvio 19). Satokassin lisäksi ostoksilla käydään eniten ruokakaupassa, mutta myös torilla, Reko-renkaan kautta ja verkossa. Osa hankkii ruokansa osittain myös suoraan tiloilta tai kasvattaa itse. (Kuvio 20.)

KUVIO 19. Lähiruoan suosiminen ruokakauppaostoksilla

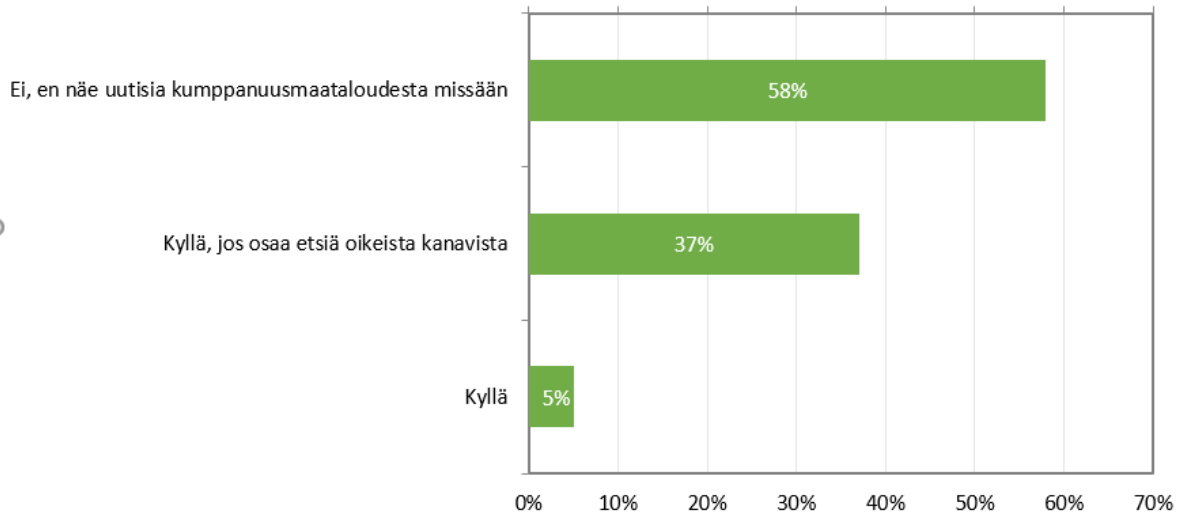

KUVIO 20. Muut lähiruoan ostopaikat

4.6 Lähiruokaan liittyvät väittämät, viestintä ja vapaa sana

58 % vastaajista koki, että kumppanuusmaataloudesta ei viestitä riittävästi. Kumppanuusmaatalouteen liittyvää uutisointia ei näe missään kanavassa. 37 % oli sitä mieltä, että uutisointia on, jos osaa etsiä oikeista kanavista ja 5 %:n mielestä uutisointia on aiheeseen liittyen riittävästi. (Kuvio 21.)

Viestitäänkö kumppanuusmaataloudesta riittävästi?

KUVIO 21. Kumppanuusmaatalousviestinnän näkyvyys

KUVIO 22. Mielipiteitä kumppanuusmaataloudesta

Annetuista väittämistä oltiin kaikkien väittämien osalta jokseenkin samaa mieltä (4) tai täysin samaa mieltä (5) (kuvio 22). Väittämiä on mahdollista hyödyntää joiltain osin esimerkiksi kumppanuusmaataloutta markkinoidessa. Väittämiksi valittiin yleisiä lähiruokaan liittyviä käsityksiä, joilla haluttiin selvittää kumppanuusmaataloustoiminnassa olevien henkilöiden näkemykset. Vastausten perusteella lähiruoan aktiivikäyttäjät ajattelevat lähiruoasta samansuuntaisesti.

Vapaan sanan loppuosiossa vastaajilla oli mahdollisuus kertoa omin sanoin ideoitaan toiminnan kehittämiseksi. Vastauksista käy ilmi, että kumppanuusmaataloustoiminnan uskotaan kiinnostavan ihmisiä, mutta potentiaaliset kiinnostuneet eivät tiedä tämänkaltaisesta mahdollisuudesta eivätkä osaa sen vuoksi etsiä aiheesta myöskään tietoa. Kumppanuusmaataloustoiminta koetaan tärkeäksi ja aiheen ympärille toivotaan enemmän keskustelua. Useammassa vastauksessa mainittiin markkinoinnin ja mainostuksen puute, joihin panostamalla tietoisuus paranisi ja tavoitaisi enemmän ihmisiä. Biodynaaminen ruoantuotanto tuotiin esiin tärkeänä asiana ja sen merkitystä haluttiin korostaa.

Osa vastaajista ei pitänyt talkootyötä mielekkäänä tai tarpeellisenä. Vastauksista nousi esiin ehdotus yhteiskuljetuksen järjestämisestä talkoisiin, jos sellaisia halutaan tulevaisuudessa säännöllisesti järjestää.

Satokassin sisältöä ja tuotteiden laadukkuutta pidettiin tärkeänä. Osassa vastauksissa toive oman kassin sisältöön vaikuttamisesta nousi esille. Samoin esitettiin toive, että kassin sisällön saisi tietoonsa hieman aiemmin kuin paria päivää ennen noutoa. Joissakin vastauksissa satokassin sisältöä pidettiin liian suurena eikä sen sisältöä ehditty käyttää ennen seuraavan osuuden noutamista. Toiveena oli, että olisi mahdollisuus tilata puolikas satokassi, jolloin ruokahävikkiä ei syntyisi niin paljon. Jotkut vastaajat toivat ilmi sen, ettei satokassin sisältö osunut perheen makumieltymyksiin, jolloin on kaivattu reseptejä tiettyjen raaka-aineiden käyttöön. Toive tuli myös noutoaikojen laajentamisesta. Tällä hetkellä noudon aikaikkuna on niin pieni, että siihen on haasteellista työssä käyvän ihmisen ehtiä.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kyselytutkimuksella kerättiin 60 talouden vastaukset, joka kattaa noin 40 % niistä talouksista, joille kysely lähetettiin. Vastausprosenttia voidaan pitää erittäin hyvänä, koska kyselytutkimus lähetettiin tälle kohdeyleisölle ensimmäistä kertaa eikä vastaajiin ole olemassa ennestään suhdetta. Kysely pyrittiin pitämään riittävän lyhyenä ja selkeänä, jotta siihen vastaaminen onnistuu matalalla kynnyksellä. Useisiin kysymyksiin jätettiin avoin tekstikenttä yhdeksi vastausvaihtoehdoksi, jotta vastauksista saadaan tarkempia. Avointen kysymysten vastaukset tukivat valmiiksi annettujen vaihtoehtojen vastauksia, ja niistä kävi ilmi vastaajien aito kiinnostus aihetta kohtaan.

Kyselyn luotettavuutta saattavat heikentää tietyt seikat. Vastaajat eivät ole välttämättä ymmärtäneet kysymyksiä samalla tavalla, osa vastaajista ei vastaa kysymyksiin rehellisesti tai vastaus saatetaan kirjata vahingossa väärin.

Työssä havaittujen tulosten perusteella kumppanuusmaataloustoimintaan lähdetään mukaan useista syistä, joista suurimmat ovat lähellä tuotettu ruoka, paikallisen viljelijän tukeminen ja tieto siitä, missä oma ruoka kasvaa. Jäsenyyden jatkamiseen ja toimintaan sitoutumiseen motivoivat erityisesti vastuullinen ruoantuotanto, biodynaamisesti kasvatettu ruoka, laadukkaat ja maukkaat tuotteet, yhteisöllisyys ja halu olla mukana tukemassa paikallista ruoantuotantoa. Kumppanuusmaatalouden löytävät tämänkaltaisesta toiminnasta kiinnostuneet henkilöt, mutta tietoisuuden lisääminen tavoittaa myös ne henkilöt, jotka eivät ole osanneet etsiä tietoa itse. Näille henkilöille tulee tuoda tieto valmiiksi helposti saataville, jotta toimintaan mukaan lähteminen olisi mahdollisimman helppoa.

Kyselytutkimuksella saadut tulokset tukevat jo aiemmin kumppanuusmaatalousjäsenyyteen liittyviä päätelmiä. Puhtaasti tuotettu lähiruoka kiinnostaa kuluttajia ja sen tuotannosta ollaan kiinnostuneita. Haasteena on saada tuotteet asiakkaille helposti saataville. Isoissa marketeissa asioidessa on totuttu laajaan valikoimaan ja valitsemaan itse, mitä ostoskoriin laitetaan. Kumppanuusmaataloudessa yksilöityjen sato-osuuksien järjestäminen ei välttämättä ole mahdollista. Jäsenten tulee hyväksyä se tosiasia, että sato-osuus koostuu senhetkisen satokauden tuotteista eikä sisältöön välttämättä pysty vaikuttamaan halutulla tavalla. Viljelijä voi ja hänen kannattaa ottaa asiakkaiden toiveet ja kehitysehdotukset vastaan, jotta toiminnasta saadaan mahdollisimman paljon hyötyjä sekä hänelle itselleen että asiakkaille.

Luonnonvarakeskuksen 2017 järjestämässä Kumppanuusmaatalous – Saisiko siitä lisäarvoa tuotteilleen? -tilaisuudessa eräs viljelijä mainitsi omasta mielestään viljelijöiden kaksi suurinta heikkoutta. Toinen on markkinointi ja toinen digitalisaatio.

Kyselytutkimuksen vapaan kentän vastauksissa tuotiin esiin markkinoinnin kasvattamisen tarve ja sitä kautta toiminnan tunnettavuuden lisääminen. Markkinointia on mahdollista suunnata esimerkiksi yhdistyksille, järjestöille, seurakunnille, paikallisille päiväkodeille, vanhainkodeille ja muille paikoille, joissa valmistetaan säännöllisesti ruokaa. Kaikki henkilöt eivät käytä sosiaalista mediaa, heidän on mahdollista tavoittaa vaikkapa mainoksella paikallislehdessä tai lähikaupan ilmoitustaululla. Kyselyn vastaajista melko suuri osa oli kuullut toiminnasta suoraan viljelijältä joko torimyyntin yhteydessä tai jossain tilaisuudessa, jossa viljelijä oli kertomassa toiminnastaan.

Kumppanuusmaatalouden tulevaisuuden näkymät ovat mielestäni hyvät. Seuraavana haasteena on rohkaista viljelijöitä aloittamaan kumppanuusmaataloustoiminta omalla tilallaan ja auttaa heitä löytämään asiakaskunta, jonka kanssa lähteä kehittämään toimintaa yhdessä.

LÄHTEET

ARC 2020: Community Supported Agriculture – Urgenci report reveals rapid European growth
8.6.2016. Hakupäivä 24.5.2022.

<https://www.arc2020.eu/community-supported-agriculture-urgenci-report-reveals-rapid-european-growth/>

Bumbalova, Monika, Gubanova, Monika & Mura, Ladislav 2016. Sustainability of Rural Areas in Practice. Nitra Hakupäivä 21.5.2022.

file:///C:/Users/c948594/Downloads/SURAP_2015_CSA.pdf

European CSA Research Group. 2016. Overview of Community supported Agriculture in Europe.
Hakupäivä 5.5.2022.

<https://www.accesstoland.eu/IMG/pdf/overview-of-community-supported-agriculture-in-europe-f.pdf>

Henderson, Elizabeth & Van En, Robyn 2007. Sharing the Harvest – A Citizen guide to Community Supported Agriculture. Chelsea Green.

Hillebrandt, Anniina 2020. Kumppanuusmaatalouden suosio kasvaa Norjassa. Hakupäivä 1.2.2022

<https://www.luomuliitto.fi/kumppanuusmaatalouden-suosio-kasvaa-norjassa/>

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2014. Tutki ja kirjoita. 19. painos. Kirjayhtymä Oy

Hotchkiss, Julia & Schenk, Jim 2013. Starting your Urban CSA – A Step-by-step Guide to Creating a Community-Supported Agriculture Project in Your Urban Neighborhood. Bold Face Press.

JuurikasJKL -Kumppanuusviljelyä Jyväskylässä. Hakupäivä 12.2.2022.

<https://juurikasjkl.wordpress.com/mita-on-kumppanuusviljely/>

Kaupunkilaisten oma pelto. Hakupäivä 22.5.2022

<https://www.omapelto.fi/>

Koppa Jyväskylän yliopisto. Hakupäivä 24.5.2022.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmat/kyselyt>

Kumppanuusmaatalous: Ruokaa yhdessä ja kestävästi 2022. Hakupäivä 22.5.2022.

<https://blogs.helsinki.fi/kumppanuusmaatalous/>

Lassilan tila 2014. Videotallenne. Hakupäivä 19.2.2022. [Kumppanuusmaatalous - Lassilan tila Järvenpää](#)

Luonnonvarakeskus Luke 2017. Kumppanuusmaatalous – Saisiko siitä lisäarvoa tuotteilleen? Videotallenne. Hakupäivä 18.5.2022. <https://www.youtube.com/watch?v=dR9RMboijYI>

Makery 2020. Kokonaisvaltaista hyvinvointia, alkoholittomuutta, fuusioruokaa – ruokatrendit 2020. Hakupäivä 19.2.2022.

<https://makery.fi/makeryn-ruokatrendit-2020/>

Matei, Adrienne 2020. Now it's the time to sign up for local community-supported agriculture. The Guardian. Hakupäivä 19.2.2022. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/apr/23/us-farms-csa-food-coronavirus>

National Sustainable Agriculture Coalition 2020. Mitigating Immediate Harmful Impacts of COVID-19 on Farms and Ranches through Local and Regional Food Markets. Hakupäivä 19.2.2022. https://localfoodeconomics.com/wp-content/uploads/2020/03/2020_03_21_EconomicImpactLocalFood-NSAC-SEH.pdf

Pirkanmaan pientuottajatukku 2020. Kuluttajakysely yhteistyössä Foodwestin kanssa. Hakupäivä 22.1.2022.

<https://pietu.fi/blogi/kuluttajatutkimus/>

Rekolan Puutarha. Hakupäivä 24.5.2022.

<https://rekolanpuutarha.com/>

Råbäckin maatilán kotisivut 2022. Hakupäivä 21.5.2022.

<https://rabackgard.fi/>

Satokausikalenteri. 2021 Tilaa raaka-aineita suoraan tuottajilta vaikka kotiovellesi – kumppanuusmaatalous on vastaus moneen tämän hetken megatrendiin. Hakupäivä 21.5.2022.

<https://satokausi.fi/kumppanuusmaataloushanke/>

Soil Association 2012. A Share in the Harvest - An action manual for community supported agriculture 2nd Edition. Hakupäivä 2.5.2022.

https://communitysupportedagriculture.org.uk/wp-content/uploads/2016/05/A-Share-in-the-Harvest-Action-Manual_2012.pdf

Väisänen, Hanna-Maija, Mynttinen, Ritva, Uusitalo, Eeva, Suvanto, Hannele, Viitaharju, Leena, Rännäri, Susann, Mantere, Noora, Hillebrandt & Anniina Cecilia 2022. KUMAKKA - Kumppanuusmaataloudella kestävyyttä, kilpailukykyä ja maatalouden arvostusta. Ruralia-instituutti, Mikkeli Ruralia-instituutti, Seinäjoki, Management & Organizations For Sustainable Food Systems. Helsingin yliopisto. Hakupäivä 24.5.2022.

<https://researchportal.helsinki.fi/fi/projects/kumakka-sustainability-competitiveness-and-appreciation-for-agric>

Veld & Beek maatilán kotisivut. Hakupäivä 21.5.2022.

<https://www.veldenbeek.nl/>

WWF 2020. Pandemia nostaa esiin globaalín ruokaturvan ja omavaraisuuden: Tarvitsemme vähemmän tehokkuusajattelua. Hakupäivä 5.5.2022.

<https://wwf.fi/uutiset/2020/03/pandemia-nostaa-esiin-globaalín-ruokaturvan-ja-omavaraisuuden-tarvitsemme-vahemman-tehokkuusajattelua/>

1. Vastaajan ikä
2. Vastaajan sukupuoli
3. Kuinka monta henkeä talouteesi kuuluu?
4. Mikä on tämänhetkinen työ- tai opiskelutilanteesi?
5. Kuinka pitkään olet ollut mukana Rekolan tilan kumppanuusmaataloustoiminnassa?
6. Jos vastasit enemmän, kuin 1 vuotta, mikä on suurin syy sille, että jatkoit toiminnassa mukana 1. vuoden jälkeen?
7. Mistä sait ensimmäisen kerran tietoa kumppanuusmaataloudesta?
8. Mistä syystä liityit jäseneksi kumppanuusmaataloustoimintaan?
9. Kuinka pitkäksi aikaa olisit valmis sitoutumaan kumppanuusmaatalousjäsenyyteen kerrallaan?
10. Kuinka kaukana satokassin jakelupiste on kotoasi?
11. Toivoisitko, että satokassille olisi mahdollista valita kotiinkuljetus?
12. Olisitko valmis maksamaan kotiinkuljetuksesta toimitusmaksun?
13. Kuinka usein olisit valmis osallistumaan tilan talkootöihin satokauden aikana?
14. Millainen talkootyö olisi sinulle sopivaa?
15. Mitä hyötyjä toivoisit talkootyöstä itsellesi?
16. Suositko lähellä tuotettua ruokaa myös ruokakauppaostoksilla?
17. Mistä muualta ostat lähiruokaa satokassin lisäksi (voit valita useamman vaihtoehdon)
18. Jatkaisitko jäsenyyttäsi, jos satokauden maksuun tulisi 10 % hinnan korotus tuotantokustannusten kasvun vuoksi?
19. Viestitäänkö kumppanuusmaataloudesta riittävästi?
20. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? (1= en lainkaan samaa mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 3= en osaa sanoa, 4= jokseenkin samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä)
21. Vapaa sana! Onko jotain muuta mitä haluaisit sanoa kumppanuusmaataloustoiminnasta tai kertoa ideasi toiminnan kehittämiseksi?